

הגהות וציונים

ליקוטי רש"י
[התחלה בדף פד:]

[ההתחלה בדף פד:]

יִרְדּוּ וְיֵשׁ מִהֶן לֹא יִרְדּוּ, קָדְשֵׁי קָדְשִׁים
מֵשׁוֹם חֵינן נִקְטוּ לֹא לְמִימֵר דִּירְדּוּ, דְּלִין
נִקְטוּ 'כּוֹלֵן' וְלִשְׁמֻעִין דִּירְדּוּ: וּבְדִירְדּוֹ
בְּפִסְסוֹלִין 'קָדְשׁ טָהֵם עֵלּוּ לֹא יִרְדּוּ, קָדְ
בְּמִתְנִיתִין בְּעֵלִי מוֹמִין אִם עֵלּוּ לֹא יִרְדּוּ
אוֹתָהּ: אֲמֵרְנִי בַחֲוַרֵת בְּהֵנִי^(ט) קָדְשָׁה
מִזְבֵּחַ, מִיֵּהוּ לֹא בְּעֵי בְּהִטָּט וְנִחֻמָּה: יִסְכֵּי
דְחַדְרָה, דְּהֵא דְחַדְרָה סִכְלָא: וּמִשְׁכֵּי, הֵא
הַמְצִינָה: דִּירֵשׁ הַפְּשָׁט, בְּכִשְׁרוֹת: אִין הַפְּ
חֵיכָא, וּמִשְׁשִׁתָּהּ בְּרֹאשׁ הַמְצִינָה וְחֶרֶק דִּירֵשׁ
הֵיִא, כְּגוֹלֵן דִּירְדָּה 14 שְׁעֵת הַפּוֹשֵׁר
דְּאֲמֵר לִקְנוֹן בְּסֶקֶק טְבוֹל יוֹם (ד' קד.) פ
הֵילֵךְ הַשְׁתַּח וְנִמִּי פִי אִתְּקַבַּל בְּרֹאשׁ הַמְצִינָה
אֵלֶּיָּהּ הֵא דְקִתְנִי בִיצֵד הוּא עוֹשֶׂה בָּהּ.
סִיקָא מוֹרִיד אֶת הַקְּרָבִים לְמִשְׁחָה וּמִדִּיר
בְּסֶקֶס שְׁלֵחֵן, בְּמִתְנִיה: אֲנִן הֵכִי קִאֲמֵרְנִי

לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומ

וְיָתֵּן בָּחוּזֵי דְקִי"ל דְּהַשְׁמַט
יִימָתָה: הַשְׁוִיחַט עוֹף קָדָשִׁים
, דְּלִינוּ מִתַּקְבֵּל דְּפָנִים אֵלָּא
עַל שְׂמִיתָהוּ, דְּהַשְׁמַט עוֹף

לֹא תֵהָא פְחוּתָהּ מְשֹׁחֵט בַּחוּץ וּמַעֲלָה בַּחוּץ.
מִתֵּיב רַב חֵיָא בַּר אֲבִין, ⁶ הַשְׁוֹחֵט עוֹף בְּפָנִים
וְהַעֲלָה בַּחוּץ פְּטוּר, שֶׁחֵט בַּחוּץ וְהַעֲלָה בַּחוּץ
חַיִּיב, ⁷ וְיָמָא לֹא תֵהָא פְחוּתָהּ מְשֹׁחֵט וּמַעֲלָה
בַּחוּץ. ⁸ תִּיּוּבְתָא, אִיבָעִית אִימָא, שְׁחִיטַת הָעוֹף
בְּפָנִים מִקְטֵל קְטָלִיה, ⁹ אָמַר עוֹלָא, אִימּוּרֵי
קֳדָשִׁים קָלִים שֶׁהָעֵלן לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמֶן לֹא
יִרְדּוּ, נַעֲשׂוּ לַחֲמוּ שֶׁל מִזְבֵּחַ, אָמַר רַבִּי זִירָא,
אָף אֲנִי נִמְי תִּנְיָנָא, שְׁנִשְׁפַּךְ דָּמָה וְשִׁנְיָא דָּמָה
חוּץ לְקָלָעִים; וְמָה הָתָם דָּאִם בָּא לְזִרוּק אִין
לֹא לְזִרוּק אֲמַרְתָּ אִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ, הֲכָא דָאִם
בָּא לְזִרוּק זֹרֵק לֹא כָל שֶׁבֶן, תִּרְנָמָא אֲקֻדְשֵׁי
קֳדָשִׁים, הֲרִי פֶסֶח, דְּקֳדָשִׁים קָלִים הוּא, תִּרְנָמָא
בְּשֵׁאלָא לְשִׁמּוֹן, תֵּנוּ, וְכוּלָן שְׁעָלוּ חֵיָין לִגְבֵי מִזְבֵּחַ
יִרְדּוּ; הָא שְׁחוּטִין לֹא יִרְדּוּ, מֵאִי לֹא לֹא שָׂנָא
קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים לֹא שָׂנָא קֳדָשִׁים קָלִים, לֹא, הָא
שְׁחוּטִין, מֵהֵן יִרְדּוּ מֵהֵן לֹא יִרְדּוּ, וְהָא כּוּלָן
קִתְּנִי, כּוּלָם אַחֲרִין, פְּשִׁיטָא, לְעוֹלָם אַחֲרִין,
וְיִבְדֻקִין שֶׁבַעֲוִין, ¹⁰ וְאֵלִיבָא דְּרַבִּי עֲקִיבָא דָאֲמַר
אִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ, בְּמֵאִי אִוקִימְתָא, בְּפִסְלוֹן,
אִימָא סִפָּא, וְכֵן עוֹלָה שְׁעֻלָּתָה חַיָּה לְרֹאשׁ
הַמִּזְבֵּחַ תֵּרַד, שְׁחִטָה בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ יִפְשִׁיט
וַיִּנְתַּח בְּמִקְוָמָה; וְאִי פִסְלוֹה, בַּת הַפֶּשֶׁט וְנִתּוּחַ
הִיא, ¹¹ וְנִתַּח אוֹתָהּ אָמַר רַחֲמָנָא; 'אוֹתָהּ',
כִּשְׁרָה וְלֹא פִסְלוֹה, סִפָּא אֲתָאן לְכִשְׁרָה,
וְיִמָּא קַמְשִׁמַּע לָן, דִּישׁ הַפֶּשֶׁט וְנִתּוּחַ בְּרֹאשׁ
הַמִּזְבֵּחַ, ¹² וְלִמָּאן דָּאֲמַר אִין הַפֶּשֶׁט וְנִתּוּחַ
בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ מֵאִי אִיכָא לְמִימַר, הֲכָא בְּמֵאִי
עֲסֻקִין בְּגוֹן שְׁהִיָּתָה לֹא שְׁעַת הַבּוֹשֵׁר וְנִפְסָלָה,
וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא, ¹³ דָּאֲמַר בֵּינָן
וְהוֹרֵצָה הָדָם וְהוֹרֵצָה בָּשָׂר שְׁעָה אַחַת יִפְשִׁיטָהּ
וְעוֹרָה לְכַהֲנִים, וְאֵלָא דִּקְתָּנִי ¹⁴ בִּיצֵד עוֹשָׂה,
מְוֹרִיד אֶת הַקֶּרְבִּים לְמִטָּה וּמִדִּיחָן, לְמָה לֵּי, ¹⁵
הִכִּי נַעֲבִיד, נִקְרְבִינָהוּ ¹⁶ בְּפִרְתֵּיהוּ, ¹⁷ הִקְרִיבָהוּ
נָא לְפָחֶתֶד הִרְצֵד אוֹ חֵישָׁא פְּגִיד, אֲנִי הִכִּי
נִקְרְבִינָהוּ, מִדִּיחָן לְמָה לֵּי, דָּאִי מִיתְרַמִּי כֹהֵן

וְהָיָה פְּחוּתָהּ מְשֻׁחַט בַּחוּץ וּמַעֲלָה בַּחוּץ. תִּמְחָה, חֲמָאֵי חֲמוּסָהּ
הִכָּה, לִימָא חֲנָה דְחָמְרִי קְרָבִי שְׁמַעוֹן דְּפָרְקָה שְׁמוּטָה וְהַפְעֵלָה
לְקַמְטוֹ (חֵט): דְחָמְרִי וְשִׁירִי שְׁחִיטָה לִלְהָה חֲכָה בְּיִנְיָהוּ דְלָרְבִי שְׁמַעוֹן
וְיִצְחָק וְיִלְדָה דְהִכָּה קָאָמְרִי חֲפִילוֹ לְרָבִי יְהוּדָה, דְחָי לְרָבִי שְׁמַעוֹן דְּוָקָה,
לְמָה לִי טַעמָא דְלָה טָהָה פְּחוּתָהּ,
תִּפְסֹק לִי מְשֻׁחַט דְרָאִיִּי לְהַתְקַבֵּל
בְּפִיִּי. וְחָטָא, הָא דְחִינָא לְקַמְטוֹ דְּפָרְקָה
שְׁמוּטָה וְהַפְעֵלָה (דָּף קט), מִנְּזִין לְרַבּוֹת
פְּסוּלִין, כְּגוֹן הֵלֶן וְהַיּוֹצֵא כּו', חֲמָל לָהּ
יְצִיאָנוּ לְעִשׂוֹת, כָּל הַמְתְּקַבֵּל בְּפִיִּי
חֲחֵל מוֹעֵד שְׂחִידוֹן עָלָיו בַּחוּץ; לִיל
קָרָה, תִּפְסֹק לִי דְלָה טָהָה פְּחוּתָהּ
מְשֻׁחַט בַּחוּץ וּמַעֲלָה בַּחוּץ. וְכִי
דְהִיחָה קְרָבִי שְׁמַעוֹן דְּלִית לִיהָ הָאֵי
טַעמָא, חֲמָל לִיתַנִּי שְׁחִיטָה לִלְהָה
וְנִשְׁפָּד דְמָה וְחָטָה דְמָה חוּץ לְקַלְעִים.
וְיִלְדָה דְחֵלן וְיּוֹצֵא וְטָמֵא לֹא שְׂחִידָה לֹא
טָהָה פְּחוּתָהּ מְשֻׁחַט בַּחוּץ:

קָטָל בְּמַלְיָה. מִשּׁוּם דָּלָא מְגִינו
שְׁחִטָה בְּעוֹף בְּפִנִּים, הִלְכָּה
י לִיה בְּהַפִּיז רֹאשׁוֹ, וְלֹא דְמִי
לְשִׁחִטָה לִּילָה:

מאי קמ"ד דיש הפשט ונתוח
בראש המוצה, הניחא
ד"ד בו, פמימה, דהך קושטא יכול
לקשות בללוהי הכי, דהיכי דמי, אי
נסוליס, ונתח ואוסה' אמר רבמנא,
י בדשירין, הניחא כו'. ומפרש ה"ר
יס, דאם עלתה בראש המוצה לכ"ע
הפשט ונתוח, ובשחיה למטה
יגיי מהו להעלותה ולהפשיטה. והכי
רשא, בשלמא אי מיירי רישא
שרין וקיהוי סייעתא לעולה, ומנא
פא לגלויי רישא דבכשרים, אף על
דרישא לא אשמעינן מידי, דלכ"ע
הפשט ונתוח בראש המוצה, ולא
יח אלא לגלויי ארישא. אלא אי
נרת רישא בפסולין, סיפא במאי, אי
נסולין, ונתח ואוסה' אמר רבמנא,
י בדשירין מאי קא משמע לן, אי קא
שמע לן דיש הפשט ונתוח בראש
מוצה, כלומר אפילו הורידה יעלה
הפשטה, הניחא למאן דאמר כו' :

והוא

חֲרִינָא וְלֹא יָדַע, נִסְקִינָהוּ.

ואני

שִׁים קָלִים, וְקָאָמֶר הָאֵל שְׁמוּטִין לֹא
יֵד, אֲלֵא אִימָא הָאֵל שְׁמוּטִין יֵשׁ מִזֶּן
שְׁמוּטִין לֹא יֵרְדוּ מִי קִלִּי: בּוּדָא.
וְאֵל וּבְכֶשְׂרִין קִימִי: לְעוּלָא אַחִיִּין.
לֹא מִסְקִי, דְּקִימָא לֵן (עַל דֵּן פֶּה)
וְבֵא דְרֵבִי עֲקִבָּא, נִקֵּט לֵה, דְּלִאָמֶר
יֵרְדוּ, הָאֵל שְׁמוּטִין לֹא יֵרְדוּ: וְנִתְחַ
לֵאשׁ הַמִּבְּשָׁט, וְהִי דִלָּא תִרְד, דְּקִדְּשָׁה
ה' כ': וְבֵא הָא מִשְׁמַע דֵּן, פִּשְׁטָא
דְּהָדֵר סִלְקָא, אֲלֵא מִפְּשִׁטָּה תִּרְאֵשׁ
מֵאִי עֲקִירִין, לְעוּלָא שְׁטַעֲלָתָה תִּשְׁרָה
וְדִקְשָׁתָה לֵךְ פְּסוּלָה לֹאז בֵּית הַפִּשְׁט
וּר פְּסוּל וְנִזְקָר, וּבְרֵבִי אֲלֵנָּהוּ דְּרִ"שׁ
וְרָה לְבַתִּים, וְחִין עוּרָה נִזְקָר עִמָּה,
(ו) עוּר הַעוּלָה חָשָׁר הַקְּרִיב, לִפְתָּן:
קָאָמֶר פִּשְׁטִי וְיִנְשָׁא מִזְקוּמָה, וְקִמִּי
בְּדֵי, יִתְרִבִּינְהוּ לְקִרְבִּים בְּפִתְיָהוּ.
תִּרְיָא דְלֵא יִדַּע שְׁטַפְלָהּ בִּפְתִּינָהוּ:
וְלֵן

יִרְדּוּ וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּגַמ' לֹא הִכְשִׁיר רַבִּי עֲקִיבָא

צדק י' משנה י'

שָׁרִיץ בְּרֹאשׁוֹנָה,
 מִמְּאֻזֹּת. בְּאֶהְרֹזָה,
 מִמְּאֻזָּה וְכָלן מִתְּהוֹ
 אֵימָתִי, בְּזִמְנֵי שֶׁ
 זֹלָף בְּכָל אַחַת וְאֶ
 אֲבָל אִם הָיָה
 בְּמֻחִין, נִמְצָא
 בְּאַחַת מֵהֶן, הָיָה מִמֶּנִּי
 בְּלִבִּי. אֵימָתִי, בְּ
 שְׁהוּא בֹדֵק וְלֹא מִכֶּ
 אִזְּ מִכְסֶּה וְלֹא בִּ
 הָיָה בֹדֵק וּמִכֶּ
 וְנִמְצָא שָׁרִיץ, בְּחֵ
 הֶבֶל מִמָּא.

❦

שיטה מקובצת

גמרא ומה התם דאם בא לזרוק בו אפרת **אם עלו אל ידו אלא כר**.
 ללעל (פסל: ד"ה אימור קדשים
 קלים) פורשתי ואלו אמר לא ידו אפי' לר' יהודה (הבני)
 [ואח"כ] משמע כלאחר
 דהאמר שמוען קאמר
 מפורפר ליה מנשען פה דאי
 אליבא דאמר אל אפר אם נשען
 שפה אדיר מיהו ל"ה דפרק
 המה ידו דר"ה וה"ק
 מדר"ש נשעם לר"י ואליבא
 דר"ה פרי נשען מבי"ש ואף
 לר"י נשען פה כאן לר' קאמר
 ר"י ידו אלא בנישען פה אבל
 ה"א ידו כר בידו לזרוק לא דמי
 לו לומר דפלגי' אלא כמא'
 החזקין פלגי', והנה דאי דמי
 לזר' למתני' דהתם חזן ודמי
 לזרוק ה"א בידו לזרוק
 ונהי להדמוש מתיי' נשען
 מכ' הינו' משום דנשען מליפוך
 דאם אלא בידו דר' שמוען ומי'
 מתיי' נשען לר' יהודה כרפי':
 ובדוקין מנשען פה אל
 כחן אמר אב' ר' אב' וכל
 כלום מנזנע משום חקריהו
 ואח"כ:

רש"י דיה פשיטא דירדו
וכו' הויא דמכשין
קיימי. וכו'. פשיטא. ומכשין
ירדו דאין מוזבא מקדש מחיים
אבל כשרים עמ' הפסד שי
ביריותו הויאל ויכול להעלותן
סבין או פסולים הם אינם
פסולים אלא ממום או רובע
ונכבד או חד חנק דאין סתלן
בקדש וא"כ פשיטא דירדו:
תוס' דירדו מקטל פסולה.
וזה דמי **"ששיחית"**
י"ל. ופסולו מומה דבר
אחר אהא להפשיט למחר ליטעט.
אבל לכתא **לפרש"י** דכחשת
לכא כשהו בחולין קדשו
שמחת ערומי משה בחולין:
דיה ומאמר **"קמ"י** **דירדו**
חיים דאם עלתה וכו'.
ומפשד הר"י חיים דנתן
דקאמר דאין הפסד ונתון
היינו כח שירדה למטה ושוב
לא יעלה אל מחבת להפשט.
אבל אם על מחבת בראש המזבח
כ"ע אל פלגיו ידפשטנה
במקומה קדשו שתרם אי דיעה.
והשתא נחא לומיה דמתיא
לא דאוקמינא בפסליו הויא
אמרת בשלמא כשרים מיידי
ויהי סיפא נחא וא"כ
ברחא נחא סיפא אם עלתה
חיה רד ליכא שום חידוש ולא
בהא דקאמר לרש"י כיון
בשרשעיה מיידי רבלי ירדה
סיפא מ"כ איכא לומר דהני
מיידי גלגלי רישא וברמינא
כחא חידוש לאשמעינן בין
בקדש קדשים בין בקדשים
קלים. אלא אי אמרת ויהי
בפסולים סיפא ע"כ בשכרם
אין בפסולים בן הפשט נתון
חיה וא"כ סיפא מאי אהא
לאשמעינן דהא לאו לגלוי
לרישא אתיא אלא ע"כ אהא
לאשמעינן דהא שעתה בראש
המזבח ואפי' אם ירדה יעלה
ופשיטנה דאלי"כ אהא חיה
בשפא שום חידוש ויהי שפיר
שעתה ונתנה **"לשון מהר"י**.